

J.post ID: 21/182127

DEL TO – MER OM SAKEN

Vestfjorden avløpsselskap (Veas) omdanning til aksjeselskap. Forslag om å godkjenne aksjonæravtalen og vedtektene for selskapene. J.post ID: 21/182127

Kommunestyret i Bærum behandlet forslag til omdanning av Veas til et aksjeselskap i møtet 19.6.2019. I etterkant har sak om omdanning blitt behandlet både administrativt og politisk i Oslo kommune. I den sammenheng har Oslo kommune foreslått endringer og justeringer i forhold til opprinnelige forslag til aksjonæravtale og vedtekter for selskapene. Kommunedirektøren oppfatter at endringene er av «mindre ikke prinsipiell» karakter, slik at aksjonæravtalen og vedtektene for selskapene kan godkjennes av formasnsnskapet.

På forespørsel fra kommunedirektøren i Bærum kommune har selskapets administrerende direktør utarbeidet et notat som sammenfatter innspillene fra Oslo kommune. Kommunedirektøren finner det hensiktsmessig å gjengi dette notatet i sin helhet.

Følgende notat datert 26.8.2021 fra Veas v/administrerende direktør:

OMDANNING AV VEAS – INNSPILL FRA OSLO KOMMUNE

«Bakgrunn

Det vises til vedtak i Bærum kommunestyret 19. juni 2019 der Veas ble besluttet omdannet til aksjeselskap i konsern.

Oslo kommune har i to omganger fremsatt innspill til utkast til aksjonæravtale og vedtekter som ble vedtatt av Asker og Bærum kommunestyret i juni 2019. Den første runden med innspill fremgår av et brev fra Oslo kommune byrådsavdeling for miljø og samferdsel datert 10. november 2020, vedlagt som vedlegg 1.

Innspillene er sendt til rådet fordi rådet står som avsender av anmodningen til eierkommunene om å treffe vedtak om omdanning.

Oslo kommune anser at innspillene er av mindre, ikke-prinsipiell karakter. Asker og Bærum kommuner har meddelt rådet i Veas at de er enige i at de foreslåtte endringene er av ikke-prinsipiell karakter og derfor kan besluttes i de respektive formannskapene.

Administrasjonen vil nedenfor gå gjennom innspillene fra Oslo kommune og gi sin anbefaling. Administrasjonen har fått utarbeidet nye selskapsdokumenter med endringene markert (her er samtlige endringer fra begge runder med innspill markert). Aksjonæravtalen følger i vedlegg 2 og vedtektene i de ulike selskapene som vedlegg 4-7.

Vurdering av innspillene:

Oslo kommune har åtte punkter der de ønsker endringer i aksjonæravtalen og/eller vedtektene i Veas AS og Veas Selvkost AS:

1. Vedtektene i selvkostselskapene – bestemmelser om oppløsning og avvikling

Etter aksjeloven §2-2 skal et selskap som ikke har som formål å skaffe aksjeeierne utbytte ha regler i vedtektene om hva som skjer med selskapets eventuelle overskudd og netto formue dersom selskapet oppløses. I tilfelle Veas vil det gjelde to selskaper i konsernet: Veas Selvkost AS og Veas Næringspark AS (se punkt 6).

Aksjeloven har regler om hva som skjer i vanlige aksjeselskaper ved en eventuell oppløsning. Hovedprinsippet er at gjelden dekkes og at nettoverdiene føres tilbake til aksjonærene. Vedtektene i Veas Selvkost AS § 6 viser til den til enhver tid gjeldende aksjelovgivning. Administrasjonen foreslår å supplere med at disse reglene også kommer til anvendelse ved oppløsning.

2. Konsernstyrets fullmakter overfor sine datterselskaper og ufullstendige vedtekter

Konsernstyret i Veas AS er samtidig generalforsamling i datterselskapene til Veas AS (dvs Veas Selvkost AS, Veas Næringspark AS og Veas Marked AS). De fullmakter konsernstyret har er i egenskap av å være generalforsamling. Administrasjonen foreslår at man presiserer dette i teksten i aksjonæravtalen.

Vedtektene var i noen grad ufullstendige da saken ble fremmet for beslutning hos eierkommunene i 2019. Vedtektene ble oppdatert ved ekstraordinær generalforsamling 29. oktober 2020.

3. Når er konsernstyret beslutningsdyktig?

Aksjelovens minstekrav til at et styre kan være beslutningsdyktig er at mer enn halvparten av styremedlemmene er til stede. Konsernstyret i Veas AS består av ni medlemmer og dermed må minst 5 styremedlemmer være til stede. Aksjonæravtalens punkt 2.2.3 kan være egnet til å misforstå på dette punktet, og administrasjonen foreslår at man klargjør teksten slik at det er klart at over halvparten av styremedlemmene må være til stede.

4. Styremedlemmenes ansvar i det enkelte datterselskap kontra pliktene etter aksjonæravtalen

Styremedlemmene har et eget selvstendig ansvar for å ivareta selskapets, aksjonærenes og andres interesse i det enkelte selskap i konsernet. Dette gjelder selv om aksjonæravtalen fastsetter at styrene i datterselskapene av Veas AS ikke har videre fullmakter enn det konsernstyret har fastsatt for daglig leder i Veas AS. Aksjonæravtalen gir her en føring som må vektlegges av styrene, men man kan ikke avtale seg bort fra lovens grunnleggende regler om styremedlemmers ansvar i det selskap de sitter i styret for.

Oslo kommune påpeker at dette forholdet er dekket i en note til aksjonæravtalen, men finner at dette er så viktig at det bør tas inn i selve teksten i aksjonæravtalen.

Administrasjonen er enig i at dette forholdet godt kan presiseres sterkere i selve avtaleteksten og foreslår derfor å endre ordlyden i aksjonæravtalen punkt 1.5.1 for å reflektere innholdet i noten.

5. Garantistillelsen i forhold til gjeldende lovgivning

Det er begrensninger i kommunenes adgang til å gi garantier, og det er satt en maksimal tidsramme på 40 år for garantier for finansiering av investeringer. Oslo kommune foreslår at man tilføyer ordene «innenfor gjeldende lovgivning» i omtalen av garantien. Dette er administrasjonen enig i.

6. Veas Næringspark AS som selvkostselskap

Aksjene i dette selskapet ble kjøpt i 2016 for å sikre Veas mer areal for fremtidig utbygging og utvikling. Selskapet eide en andel av en større næringspark, og var opprettet med den hensikt å selge denne delen av næringsparken. Finansieringen av kjøpet ble gjort med selvkostmidler og med gjeldsovertagelse. Eierkommunene ga et ekstraordinært tilskudd til Veas samme år for å sette Veas i stand til å betale kjøpesummen. Oslo kommune påpeker at selskapet er anskaffet med selvkostmidler med formål å skaffe areal primært for selvkostvirksomheten i Veas. Da bør også dette selskapet anses som et selvkostselskap. Administrasjonen er enig i dette synspunktet og foreslår at man legger det til grunn og endrer aksjonæravtalen og vedtektene i Veas Næringspark AS tilsvarende.

7. Styremedlemmenes tjenestetid

Oslo kommune ønsker at styremedlemmene skal ha to års tjenestetid i henhold til hovedregelen i aksjeloven, og ikke fire år som foreslått. Administrasjonen er ikke imot denne endringen dersom de andre kommunene også er enige i dette.

8. Overdragelse av aksjer i datterselskaper – myndighet til å beslutte

Etter aksjonæravtalen er konsernstyret (i egenskap av generalforsamling) tillagt myndighet til å etablere, fusjonere, fisjonere, overdra eller avvikle datterselskaper, med unntak av å avvikle eller overdra aksjene i Veas Selvkost AS. Myndigheten til å endre

eierforholdet mellom eierkommunene eller selge aksjer i dette selskapet til andre ligger hos eierkommunene (bystyre og kommunestyre).

Når Veas Næringspark AS også anses som et selvkostselskap vil dette måtte omfattes av unntaket for salg eller avvikling.

Oslo kommune påpeker at det kan være gode grunner for at overdragelse av aksjer i datterselskaper bør tilligge generalforsamlingen i Veas AS som består av den relevante byråden i Oslo og ordførerne i Bærum og Asker. Det kan være et meget viktig spørsmål om det skal slippes inn nye aksjonærer i datterselskapene, for eksempel private aktører.

Administrasjonen er enig i synspunktet når det gjelder Veas Marked AS og foreslår at aksjonæravtalen og vedtektene i Veas AS endres tilsvarende.

Når det derimot gjelder datterselskaper av Veas Marked AS vil dette spørsmålet oftere oppstå i og med at Veas Marked AS vil delta i flere kommersielle prosjekter der ulike parter samarbeider og gjør felles investeringer. Hvis regelen om generalforsamlingsbeslutning i Veas AS skal gjelde også for «datter-datter-selskaper» under Veas Marked AS blir beslutningsstrukturen tungrodd. En annen sak er at Veas Marked AS ikke alltid vil ha aksjeflertall i slike nye selskaper, i så fall ikke er de ikke å regne som datterselskaper. Som eksempel nevnes Slemmestad Energi AS som er vist i illustrasjonen av selskapsstrukturen i aksjonæravtalen side 2, dette er et assosiert selskap av Veas Marked AS siden Veas Marked AS kun har 35% av aksjene. Administrasjonen foreslår derfor at innskrenkningen kun gjelder direkte datterselskaper av Veas AS.

Rådet i Veas behandlet saken i sitt møte 19. november 2020 og traff følgende vedtak:

«Rådet slutter seg til forslag til endringer i utkast til aksjonæravtale for Veas AS og vedtektene i Veas AS og i datterselskapene. Rådet anbefaler eierkommunene å godkjenne forslaget.

Rådet vurderer at de foretatte endringene er av mindre, ikke prinsipiell karakter. Rådet anbefaler derfor at formannskapene i Asker og Bærum kommuner godkjenner forslaget innenfor sine fullmakter.»

Etter rådets behandling ble Veas meddelt at Oslo kommune hadde ytterligere innspill til aksjonæravtale og vedtekter, i kjølvannet av noen avklarings spørsmål byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) hadde mottatt. De nye innspillene fremgår i brev fra MOS datert 14. desember 2020, se vedlegg 8.

Styret behandlet de nye innspillene fra MOS i sak S 8 – 2021 i styremøte 11. februar og ga sin anbefaling om at rådet burde akseptere dem.

I tillegg til endringene som følger av det nye innspillet fra MOS, er det gjort noen små redaksjonelle endringer i aksjonæravtalen og vedtektene. I tråd med ny grafisk profil i Veas er stavemåten endret fra «VEAS» til «Veas» for både morselskap og datterselskapene. Betegnelsen «daglig leder» er byttet til «konsernsjef» i tråd med tidligere vedtak i saken. Det er presisert at Veas Næringspark for fremtiden skal behandles som et selvkostselskap.

Administrasjonen har fått utarbeidet nye selskapsdokumenter, hvor de siste endringene som følge av MOS' innspill er markert med gult. Oppdatert aksjonær-avtale følger i vedlegg 2, oppdatert vedlegg til aksjonæravtalen (Fullmaktmatrise) er vedlegg 3, og vedtektene i Veas AS er vedlegg 4. Det er ikke gjort endringer i vedtektene til de øvrige konsernselskapene. En oppdatert samlet oversikt over endringene er gitt i regnearket i vedlegg 9.

Vurdering av innspillene:

MOS gir i brevet tilbakemelding på tre forhold:

9. Beskrivelse av styremedlemmenes rettigheter og plikter i styreinstruks

I brevet av 10. november 2020 anmodet MOS om at aksjonæravtalen presiserte at det enkelte datterselskap er selvstendig rettssubjekt og at aksjeloven pålegger ansvar for de respektive styrene med hensyn til forvaltning og tilsyn, jf. aksjeloven §§ 6-12 og 6-13. Anmodningen ble etterkommet med forslag til slik presisering i aksjonæravtalen pkt. 1.5.1, jf. råds sak R 16 – 2020 og styresak S 78 – 2020.

Administrasjonen vil utarbeide et forslag til styreinstruks som også presiserer aksjelovens bestemmelser på dette punktet, og styret oppfatter at MOS i brevet av 14. desember 2020 ikke har noen merknader til det.

2. Overdragelse av aksjer i datterselskaper – myndighet til å beslutte

MOS anmodet i brev av 10. november 2020 om at beslutning om overdragelse av aksjer i datterselskaper skulle avgjøres av generalforsamlingen i Veas AS. Anmodningen ble etterkommet med forslag til endring i aksjonæravtalen pkt. 2.2.1 bokstav g) m.fl., jf. R 16 – 2020 og S 78 – 2020.

I brevet av 14. desember 2020 presiserer MOS at beslutning om etablering og overdragelse av aksjer bør behandles av generalforsamlingen i Veas AS, ikke bare når det gjelder datterselskaper av Veas AS, men også «barnebarn-selskaper».

I opprinnelig forslag til aksjonæravtale var det lagt opp til at denne myndigheten lå til Konsernstyret (i egenskap av å være generalforsamling i datterselskap-ene), med enkelte sentrale unntak. Bakgrunnen var at Veas Marked AS skulle kunne delta i flere kommersielle prosjekter der ulike parter samarbeider og gjør felles investeringer, og dessuten at Veas Marked AS ikke alltid ville være majoritets-eier i slike prosjekter. For å unngå tidkrevende og kompliserte beslutningsprosesser, hadde administrasjonen foreslått at denne kompetansen burde ligge hos Konsernstyret.

MOS mener at konsernets kommersielle virksomhet potensielt vil kunne ha både omdømmemessige og politiske konsekvenser for eierkommunene, både ved omsetning av aksjer i datterselskaper av Veas AS og «barnebarn-selskaper». Dette vil i særlig grad gjelde Oslo kommune som største eier. MOS mener at dette hensynet veier tyngre enn hensynet til enklere saksbehandling.

Styret har i tråd med anmodningen fra MOS derfor foreslått å endre aksjonæravtalens pkt. 2.2.1 bokstav g) slik at generalforsamlingen i Veas AS må beslutte å etablere eller delta i nye selskaper og overdra aksjer i konsernet, altså både i relasjon til datterselskaper og «barnebarn-selskaper». Myndigheten til Konsernstyret er begrenset tilsvarende, jf. aksjonæravtalen pkt. 2.2.3.

Styret foreslår samtidig å supplere aksjonæravtalen med et nytt siste avsnitt i pkt. 2.2.1 om at generalforsamlingen i Veas AS kan beslutte å delegerer hele eller deler av sin myndighet etter bokstav g) til Konsernstyret. Styret mener det vil være hensiktsmessig å gi generalforsamlingen i Veas AS muligheten til å delegerer denne myndigheten til Konsernstyret, dersom det i fremtiden skulle vise seg at omfanget eller frekvensen av slike saker ikke gjør det hensiktsmessig at generalforsamlingen i Veas AS fatter beslutningen.

3. Øvrige merknader til materialet oversendt til MOS

MOS har ingen øvrige merknader til endringsforslagene til aksjonæravtale og vedtekter som ble oversendt og behandlet av styret og rådet i S 78 – 2020 og R 16 – 2020 utover pkt. 2 ovenfor, men ber for ordens skyld om at vedtektene og oversikten over endringsforslagene oppdateres som aksjonæravtalen.

Vedtektene i Veas AS er foreslått oppdatert tilsvarende som aksjonæravtalen, se vedlegg 4. Oppdatert samlet oversikt over endringene er gitt i regnearket i vedlegg 9.

Rådet i Veas behandlet saken i sitt møte 25. mars 2021 og traff følgende vedtak:

«Rådet slutter seg til forslag til endringer i utkast til aksjonæravtale for Veas AS og vedtektene i datterselskapene, med hensyn til styrets rettigheter og plikter samt overdragelse av aksjer i datterselskaper og selskaper eid av datterselskaper. Rådet anbefaler eierkommunene å godkjenne forslaget.

Rådet vurderer at de foretatte endringene er av mindre, ikke prinsipiell karakter. Rådet anbefaler derfor at formannskapene i Asker og Bærum kommuner godkjenner endringsforslagene innenfor sine fullmakter.»